

Messadi pertuccont il relasch dalla lescha davart il traffic ed il parcar dalla vischnaunca Ilanz/Glion

Preziada dunna presidenta dil parlament
Stimadas parlamentarias, stimai parlamentararis

Entochen dacheu maunca ina basa legala unificada per il traffic ed il parcar sin igl intschess dalla vischnaunca Ilanz/Glion. La regulaziun vertenta sin igl intschess dil marcau da Glion sebase sin il «Reglament da parcar sin igl intschess dil marcau da Glion», il qual ei vegnius relaschaus dil parlament communal igl avrel 2015. En entginas fracziuns ordeifer Glion existan il mument aunc regulaziuns dallas anteriuras vischnauncas. Ussa suttametta la suprastonza communal al parlament communal in sboz dalla lescha per scaffir ina basa harmonisada sur igl entir intschess communal. Il concept da parcar, il qual survescha sco fundament per la lescha, vegn suttamess al parlament communal per prender enconuschientscha.

Situaziun da partenza

Sin igl intschess dil marcau da Glion vegnan ils parcadis ch'ei accessibels sin terren public gia administrai dapi biars onns. La regulaziun vertenta ei vegnida deliberada dil parlament communal igl onn 2015, cuort suenter la fusiun. En las ulteriuras fracziuns ei la situaziun il mument fetg differenta. Ellas fracziuns da Luven, Rueun, Sevgein e Siat existan basas legalas dil temps avon la fusiun, tut tschellas fracziuns disponan da neginas regulaziuns.

Finamira

La finamira ei perquei d'elaborar per las dudisch fracziuns ordeifer Glion in concept da parcar che segirescha che l'administraziun dils parcadis cuarcla il pli savens ils pli biars basegns da parcar ed ei colligiada cun consequenzas minimalas negativas per igl ambient e l'attractivada dalla veta dil vitg en las fracziuns. Las pli impurtontas finamiras parzialas dalla nova regulaziun da parcar ein:

- Ina regulaziun che risguarda e sustegn las differentas structuradas dallas fracziuns.
- Ina regulaziun sin terren public che garantescha ch'ei vegn fatg diever dils parcadis tenor lur intent (negin'utilisaziun per in auter intent che previu).
- Ina realisaziun resp. in avis dils scamonds da parcar cumandai el spazi stradal public cun ina signalisaziun spargnusa.
- La puniziun resp. igl impedir consequent da parcar falliu sin terren public.
- La renconuschientscha dil principi dil caschunader ed il migliurament dalla verdad da cuosts en connex cun il parcar el spazi public sin igl entir intschess communal.

Il biro d'inschignier e da planisaziun Hartmann und Monsch AG da Parpan, il qual ei specialisau sin la planisaziun da traffic, ei vegnius incumbensaus d'elaborar in concept da parcar. La basa legala corrispundenta duei vegnir scuffida el rom d'ina lescha. Quella lubescha la realisaziun ed introducziun dallas mesiras da parcar ellas fracziuns en plirs pass. Plinavon vegnan ils principis dall'affittaziun permanenta da parcadis che vegnan gia oz praticadas fixai a moda legitima. Sco usitau vegnan ils detagls reglai sin scalem dall'ordinaziun entras la suprastonza communal.

Sper il gener dall'administraziun setschentava era la damonda dil diember dils parcadis. En las biaras fracziuns ei la purschida actuala sufficienta. En singulas fracziuns exista in basegns da parcadis supplementars. Ultra da quei dat ei da vart dil commerci e dall'industria entgins giavischs da migliurar il parcar el marcau da Glion. Tals san vegnir examinai suenter l'entrada en vigur dalla nova basa legala.

Cooperaziun

Il 15 da mars 2022 ha in'occorrenza d'informaziun publica cun la presentaziun dil concept e dil sboz dalla lescha giu liug. Suenter l'occorrenza d'informaziun era ei pusseivel d'inoltrar a scret resuns davart igl intent entochen il 18 d'avrel 2022. En tut ein 18 posiziuns vegnidadas inoltradas, las qualas ein vegnidadas tractadas dalla suprastanza communal e rispundidas a scret.

Ina gronda part dils resuns pertuccava la fracziun da Siat che sedistingua entras ina situaziun speciala da parcar muort la structura historica d'allmend. Perquei duein parcadis supplementars vegnir scaffii a Siat. Il parcar dils possessurs da casas sin il territori public cunfinont duei vegnir reglaus en contracts individuals e buc els fatgs da parcar publics.

Auters resuns pertuccavan la rumida da neiv che vegn per part giudicada sco insufficienta. Cun in clar reglament da parcar sa tala vegnir migliurada perquei che vehichels ch'ei parcai a moda disfavoreivla engrevieschan savens la rumida da neiv. Singulas inoltraziuns giavischan dapli controllas entras la polizia communal, auters teman denton in engroundiment dalla polizia communal e consequentamein dapli cuosts. Cunquei che las controllas supplementaras san vegnir fatgas en colligiazion cun survetschs che vegnan gia oz prestai sin igl entir intschess communal, basegna ei negin augment dallas resursas tier la polizia communal.

Plinavon ei vegniu fatg attent sin il basegns da staziuns per cargar autos electricas. Cheutier ei da menziunar ch'igl engroundiment dall'infrastructura da staziuns per cargar ei en emprema lingia buca caussa dalla vischnaunca. Tuttina vegn la vischnaunca era vinavon a mirar d'amplificar las staziuns da cargar, en il cass ideal entras partenaris dall'economia. In'ulteriura supplica pertuccava la regulaziun dils plazs per auto-rulottas. Per incassar taxas per il diever da tals ei in artechel corrispudent vegnius integraus el sboz dalla lescha. Entginas inoltraziuns han exprimiu la tema che l'attractivada turistica savessi pitir el cass d'in incasso da taxas. Da principi san ins constatar che taxas da parcar ein oz standard e contribueschan al fatg ch'ils parcadis vegnan nezegiai gest da hosps e vegnan buca bloccai da tals che parcan permanent. Plinavon duei supplementarmein ina vignetta A per CHF 10.00 ad jamna vegnir purschida.

Ultra da quei ein damondas davart il pagar via app, tgei che savess esser ina sfida per la populaziun pli veglia, setschentadas. En autras vischnauncas ei la pusseivladad da pagar via app ni sms fetg derasada ed era acceptada. Cunzun l'integraziun ed il susteniment dad apps sco l'app da pagar TWINT contonscha ina massa utilisaders aschia che registraziuns en autras apps ein buca necessarias. Plinavon resta la pusseivladad da retrer las vignettas al spurtegl dalla controlla da habitonts. Per pli gronds plazs cun dapli che 20 parcadis ein uras da parcar previdas. Per motivs da cuosts duei vegnir desistiu da talas tier ils plazs pli pigns.

Auters resuns formals, ils tals han negin'influenza sin ils principis da basa ch'ei cuntenei en il sboz dalla lescha, ein medemamein vegni surpris.

Concept da parcar Ilanz/Glion (senza intschess dil marcau da Glion)

Il concept da parcar porscha ina survesta dil parcar actual sco era dils principis per il diever futur dils parcadis tenor lur intent (cunzun la durada, sort dalla taxa). Il parlament communal pren per enconuschientscha il concept da parcar e scaffescha cun la lescha la basa per la realisaziun. Ils detagls concrets per il diever aspirau dils singuls parcadis vegnan reglai sin scalem dall'ordinaziun, la quala vegn relaschada dalla suprastanza communal.

Las tariffas da taxas planisadas ellas fracziuns ein en cumparegliaziun cun las vischnauncas dil contuorn fetg moderatas. Ina vignetta per in onn ei valeivla per las surfatschas da parcar corrispundentas sin igl entir intschess dad Ilanz/Glion (cun excepziun digl intschess dil marcau da Glion muort in'otra structura da prezis), aschia ch'igl ei pusseivel da parcar p. ex. ton a Rueun sco era a Siat. Aschia vegnan era ulteriuras purschidas ni infrastructures turisticas accessiblas. Quei ei probabel unic e crescha p. ex. per pendularias e pendularis la pusseivladad da far cuminanzas da carrar e fa accessibel als hosps in liug unic d'excursiun ni da viagià.

Reglament da parcar sin igl intschess dil marcau da Glion digl avrel 2015

Il reglament en connex cun il parcar sin igl intschess dil marcau da Glion, il qual il parlament communal ha deliberau igl onn 2015, vegn medemamein imprimius e francaus ella nova lescha. Las disposiziuns dalla polizia cantunala Grischuna mantegnan aschia lur valeivladad e las mesiras restan en vigur. Ils detagls tier il parcar sin igl intschess dil marcau da Glion vegnan medemamein integrai ell'ordinaziun, aschia sa la suprastanza communal decider davart adattaziuns enteifer las cundiziuns da rama fixadas el sboz dalla lescha.

Consequenzas finanzialas

Ina valetaziun generala dils cuosts fatga dil biro d'inschignier e planisaziun Hartmann und Monsch AG muossa ch'igl ei da quintar cun cuosts unics da 35'700 francs per la realisaziun dallas mesiras previdas el concept da parcar present.

mesiras	cuosts	
signalisaziun zona scamond da parcar	CHF	10'500.00
signalisaziun «parcar lubiu» (per part gia avon maun)	CHF	7'200.00
cumpra uras da parcar	CHF	18'000.00
total cuosts	CHF	35'700.00

Las adattaziuns dall'applicaziun digitala succedan entras prestaziuns internas. Ils cuosts per mesiras da construcziun sco il fixar ni sanar las surfatschas da parcar sco era per igl acquist da terren per scaffir novs parcadis ein buca vegni erui. Las mesiras da construcziun ein denton per gronda part mudestas e san parzialmein vegnir exequidas dalla gruppa da luvrers communalas.

Las entradas d'entochen ussa sin fundament dallas leschas vertentas ellas fracziuns ordeifer il marcau da Glion muntan a 7'000 francs ad onn. Cun la nova ordinaziun da parcar ei da quintar cun in augment dallas entradas, in schazetg precis ei arisguard la munconza da basas davart il diever dad oz denton nunpusseivels.

Explicaziuns tier singulas determinaziuns

art. 3

Las explicaziuns pertuccan las mesiras da signalisaziun pusseivlas e lubeschan regulaziuns d'exceptiun che vegnan p. ex. applicadas duront la fiasta da Glion «Ilanzer Städtlifest».

art. 7

Ils parcadis publics vegnan defini e las finamiras dall'administraziun da parcadis fixadas. El territori habitau duei da principi vegnir relaschau ina zona da scamond da parcar. El cass da basegns ein denton era autras regulaziuns pusseivlas.

art. 8

Il temps cun obligaziun da pagar taxas sebasa sin tal per igl intschess dil marcau da Glion. La rama da taxas lubescha l'integraziun dallas determinaziuns vertentas per igl intschess dil marcau da Glion sin scalem dall'ordinaziun. Las tariffas concretas per las singulas categorias vegnan regladas ell'ordinaziun e sedrezzan al concept da parcar.

art. 9

Per plazz mess a disposiziun ni administrai dalla vischnaunca sa sin fundament da quellas determinaziuns vegnir incassau ina taxa. Sebasond sin la lescha communal da polizia ei il campar denton vinavon mo lubius ellas zonas definidas.

art. 10 – 12

Las explicaziuns pertuccan l'affittaziun fixa da singuls parcadis e reflecteschan la pratica actuala. Medemamein vegnan las modalitads da visada regladas.

art. 13

Cun la nova regulaziun succeda in incassament da taxas tenor il principi da caschunaders. Las entradas gidan a financiar il manteniment e l'administraziun dils parcadis.

art. 14

Per l'execuziun ei la suprastanza communal responsabla, la quala relai in'ordinaziun corrispudenta. Per midadas che pretendan in'approbaziun dalla polizia cantunala ei ina cooperaziun publica previda.

art. 20

La lescha presenta duei entrar en vigor igl 1. da schaner 2023. La realisaziun dallas mesiras en connex cun il parcar succeda prevesiblamein entochen miez digl onn 2023.

Proposta

Sin fundament dallas explicaziuns precedentas fa la suprastanza communal las suandontas propostas al parlament communal:

- d'entrar ella fatschenta;
- da prender per enonuschientscha il concept da parcar Ilanz/Glion dils 25 da fenadur 2022;
- d'approbar la lescha davart il traffic ed il parcar dalla vischnaunca Ilanz/Glion.